

BLOGS: Marker Wadden [1]

De vijf studenten die op 22 juni mee mochten voor een sneak preview naar de Marker Wadden hebben hun ervaringen vastgelegd in een aantal blogs en een vlog:

- **Lies Huitema**
Student Geografie, Planologie en Milieu, Radboud Universiteit

"Dat dit niet zo maar een doorsnee klus is werd al snel duidelijk..."

- **Bente de Vries**
Student Earth Surface and Water, Universiteit Utrecht

"Eenmaal bij de Marker Wadden aangekomen verwachtte ik een laagje modder boven water te zien, maar dit is niet wat meteen opviel: op het water heerste één grote bedrijvigheid. Bij de Marker Wadden wordt er 24/7 gewerkt met enorme baggerschepen, een peilboot die de dieptes meet en boten met kranen. Er reden nu ook al kranen over dit nieuwe stukje Nederland."">

lees meer ->

Delta Talent organiseerde op woensdag 22 juni een sneak preview naar de Marker Wadden en ik was een van de gelukkigen die mee mocht. De Marker Wadden is een uniek gezamenlijk project van Boskalis en Natuurmonumenten dat zorgt voor natuurherstel van het Markermeer door de aanleg van eilanden met zand, klei en slib uit het Markermeer. Naast dat de Marker Wadden een paradijs wordt voor (bedreigde) dieren en planten vormen de eilanden straks ook een recreatiegebied voor natuurliefhebbers en watersporters.

We werden ontvangen bij de kantoorkeet van Boskalis in Batavia Stad door Corné Appelo, projectleider bij Boskalis, en André Donder, boswachter bij Natuurmonumenten. Na kennismaking met Corné, André, vier andere studenten en Elma van Delta Talent kregen we een korte presentatie over het Marker Wadden project.

Na een klein uurtje was het dan eindelijk zover: als een van de eersten mochten we de pas boven water gekomen Marker Wadden bezichtigen met een boot. Eenmaal aan boord beantwoordden Corné en André enthousiast onze vele vragen. Het was erg leuk dat alle studenten uit verschillende vakgebieden kwamen (mijn master focust op de dynamiek van kust- en riviersystemen door interactie tussen water, zand en landschapsvormen, maar er waren ook studenten met een meer biologische of management/ruimtelijke planning achtergrond) waardoor onze vragen sterk verschilden en ik veel extra dingen te weten ben gekomen

waar ik zelf niet snel aan zou denken.

Eenmaal bij de Marker Wadden aangekomen verwachtte ik een laagje modder boven water te zien, maar dit is niet wat meteen opviel: op het water heerste één grote bedrijvigheid. Bij de Marker Wadden wordt er 24/7 gewerkt met enorme baggerschepen, een peilboot die de dieptes meet en boten met kranen. Er reden nu ook al kranen over dit nieuwe stukje Nederland. We zagen zanddammen liggen, hoewel grotendeels onder water, waarbinnen eilanden worden opgespoten met slib. Het slib wordt gewonnen uit een diepe put in de buurt van de Marker Wadden en het gat wat hierdoor ontstaat vangt slib af uit het Markermeer en vult zich vanzelf in de loop van de tijd.

Hoewel er momenteel nog keihard gewerkt wordt is het de bedoeling dat de eilanden eind 2016 af zijn. Het wordt een uitdaging om precies uit te mikken hoeveel slib nodig is om de eilanden op de gewenste hoogte te krijgen, omdat slib in de loop van de tijd inkrimpt: zetting. De gewenste hoogteligging van de eilanden heeft een marge van maar enkele decimeters en het gebruik van slib om eilanden te creëren is vernieuwend waardoor er relatief weinig kennis beschikbaar is. Daarom zijn er mensen momenteel druk aan het rekenen om de verwachte zetting zo goed mogelijk te voorspellen. Vanuit mijn studie ben ik ook benieuwd naar hoe het gebied zich uiteindelijk als geheel gaat ontwikkelen. Het project van de Marker Wadden is een topvoorbeeld van een natuurgebied waar waterdynamiek, zand, klei/slib, planten en dieren allemaal invloed op elkaar uitoefenen en hier kan veel van geleerd worden. Daarnaast is het interessant om te zien hoe groot het effect van de Marker Wadden en de winput die slib afvangt is op het verminderen van het slibgehalte in het water en of eenzelfde project ook op andere plekken kan zorgen voor natuurherstel.

In oktober organiseert Delta Talent een themadag over de Marker Wadden voor een grotere groep studenten en het zou interessant zijn om het daar te hebben over alle interacties tussen water, zand, slib en biologische processen. Dit discussieonderwerp is sterk gerelateerd aan mijn eigen studie, maar naast al deze natuurlijke processen speelt marketing bij de Marker Wadden ook een belangrijke rol. Dit laatste aspect is voor lang niet alle studenten bekend, maar kwam bij onze sneak preview veel naar voren en het zou daarom goed zijn om hierover te discussiëren bij de themadag.

Al met al heb ik een superleuke dag gehad, veel geleerd over het tot stand komen en de uitvoering van het Marker Wadden project en wil ik graag iedereen bedanken die dit mogelijk heeft gemaakt.

- **Bianca Wijnoltz**

Student Aquaculture and Marine resource management, Wageningen Research University

"Ik heb veel vakken over waterkwaliteit gehad, maar nog nooit heb ik iemand horen zeggen: ?De waterkwaliteit in dit meer is slecht, laten we een eiland bouwen!?. Voor mij was dit een goede oplossing, die veel mooie mogelijkheden meebrengt voor extra natuur."

lees meer ->

Op woensdag 22 juni organiseerde Delta Talent een sneak preview naar de Marker Wadden. Ik kreeg de kans om hier samen met vier andere studenten aan deel te nemen. In de bouwkeet van Boskalis vertelden een medewerker van Boskalis en een medewerker van Natuurmonumenten ons van alles over het project, van hoe het bedacht is tot hoe het uitgevoerd wordt. Ik vond het bijzonder om te horen dat er als oplossing voor slechte waterkwaliteit een project wordt bedacht zoals de Marker Wadden. Ik heb veel vakken over waterkwaliteit gehad, maar nog nooit heb ik iemand horen zeggen: ?De waterkwaliteit in dit meer is slecht, laten we een eiland bouwen!?. Voor mij was dit een goede oplossing, die veel mooie mogelijkheden meebrengt voor extra natuur.

Vervolgens stapten we op een boot richting de Marker Wadden. Het eiland ligt maar 10 kilometer vanuit de kust. Er lag al meer zand boven water dan ik had verwacht. Ook had ik niet gedacht dat eerst de buitenranden van het eiland opgespoten zouden worden. Ik dacht dat er gewoon zand werd opgespoten en dat dit steeds verder werd uitgebreid, totdat er een groot eiland ontstaat. Dit is echter niet zo. Doordat er veel geulen komen in het eiland, wordt er op specifieke plekken zand, slib en klei gestort zodat de zware deeltjes blijven op de plek liggen waar ze gestort worden en de lichtere deeltjes komen verder weg te liggen. Door dit zo te doen, zullen er uiteindelijk geulen ontstaan zonder dat deze gegraven hoeven te worden.

Het was erg leuk om te zien hoe groot het eiland gaat worden, groter dan ik had verwacht. Op de vraag hoeveel zand/klei/slib er nodig is om dit eiland te maken, werd er verteld dat stadion de Kuip wel acht keer gevuld kan worden met dit materiaal. Dit is nog niet eens al het benodigde materiaal, want er zijn ook veel grote stenen nodig die ervoor zorgen dat er zo min mogelijk erosie optreedt en dat het eiland blijft liggen. Bijna al het materiaal wordt lokaal gewonnen en dit vond ik erg fijn om te horen, omdat het project zo minder milieubelastend is.

Als het eiland er ligt, wordt er riet geplant en komt er moerasnatuur. Ik denk dat het wel een uitdaging wordt om het riet te laten overleven, omdat riet in de winter een hoge waterstand wil, en in de zomer een lage. In het Markermeer is deze cyclus net omgedraaid. Ook denk ik dat het wel een uitdaging wordt om bijzondere plantensoorten te krijgen, omdat er niet gezaaid gaat worden. Het idee is om de natuur zijn gang te laten gaan en dan moeten de zaadjes er via wind en waterstroming terecht komen. Doordat er riet geplant gaat worden, zou het misschien voor sommige soorten lastiger zijn om te kunnen ontkiemen, als de soorten al in staat zijn om het eiland te bereiken.

In oktober wordt er een themadag over de Marker Wadden georganiseerd. Hier kunnen verschillende uitdagingen besproken worden, bijvoorbeeld op welke manieren het Markermeer nog meer kan verbeteren in waterkwaliteit. Het eiland zal langzaam inklinken en hierdoor komt het eiland op den duur beneden de watergrens. Er zou besproken kunnen worden op wat voor manieren het eiland weer opgehoogd kan worden zonder dat de ontwikkelde vegetatie te erg aangetast wordt. Een andere uitdaging die besproken kan worden is de financiering van de andere eilanden. Er is een groot bedrag nodig om de andere eilanden aan te leggen. Door met meerdere mensen van verschillende achtergronden een brainstormsessie te houden tijdens deze themadag, zouden er nieuwe manieren naar voren kunnen komen om de overige eilanden te financieren. En misschien kan er ook bekeken worden wat voor speciale plantensoorten er kunnen groeien op dit eiland. Het eiland wordt wat mij betreft namelijk nog specialer als er veel zeldzame moerassoorten groeien.

- **Manon Otterloo**

Student Climate Studies, Wageningen Research University

"Ik vind het een erg creatief en innovatief idee om de oorsprong van het probleem in het Markermeer, de grote sliblaag op de bodem, om te zetten in een van de grootste bouwstenen van het project."

lees meer ->

Op 22 juni was het dan eindelijk zo ver, ik mocht mee naar een van de 'jongste' stukjes Nederland: de Marker Wadden. Samen met vier andere studentes behoorde ik tot de gelukkigen die als een van de eersten de aanleg van de Marker Wadden mocht aanschouwen. Het was spannend omdat niemand elkaar echt kende, en we niet zo goed wisten wat we konden verwachten. Bij het woord 'wadden' denk ik al gauw aan de getijden die een zeer grote rol spelen in de formatie van de 'echte' Waddeneilanden in het Noorden. Als een Wageningse student denk ik ook meteen aan hun prachtige natuurgebieden en grote diversiteit aan planten en dieren. In het Markermeer brengt de afwezigheid van de getijden en de aanwezigheid van een grote

hoeveelheid slib een grote uitdaging met zich mee, wat ook zeer relevant is voor de mensen die een watergerelateerde opleiding volgen.

We werden verwelkomd door André Donker van Natuurmonumenten, Corné Appelo van Boskalis en Elma Duijndam van Delta Talent in een leuk kunstzinnig gebouw met de woorden 'Marker Wadden' er op: dat kon niet missen. Na een voorstelronde kregen we een uitgebreide uitleg over de oorsprong van het plan 'Marker Wadden', en de constructie ervan. Ik vind het een erg creatief en innovatief idee om de oorsprong van het probleem in het Markermeer, de grote sliblaag op de bodem, om te zetten in een van de grootste bouwstenen van het project. Dit is een van de redenen dat ik trots ben op onze Nederlandse watersector. Nederlanders hebben ook een groot hart voor natuur, zoals blijkt uit de landelijke toepassing van het concept 'Building with Nature'.

Eenmaal aan boord en met reddingsvesten om vertrokken we op deze warme dag richting de Marker Wadden. Onderweg werden we vanaf de kant begroet door (broedende) lepelaars, meeuwen, ganzen en aalscholvers. Er waren volop mogelijkheden om met beide experts te praten, en alle brandende vragen te stellen. Ik was bijvoorbeeld benieuwd of een effect van klimaatverandering in deze plannen is opgenomen (nee) en of er bezwaren waren (ja). Tegenstanders waren vooral sceptisch of het bouwen met slib zou bijdragen aan het herstellen van de natuur, dat het Markermeer een open en leeg karakter moet behouden en dat sommigen het plan beschouwden als stiekeme inpoldering.

Na een half uurtje varen zagen we een aantal graafmachines staan op stroken zand die net boven de zeespiegel uitsteken. Het lijkt me een leuk uitzicht vanaf je werkplek: alleen maar water. Ons werd verteld dat men daar wel diensten van 12 uur draait. Achter het gebouwtje op het ponton zagen we een mini-eilandje boven het water uit komen, wat speciaal is aangelegd voor een bezoek van de staatssecretaris.

Wat ik vooral van deze dag heb meegenomen is dat je bij het aanpakken van een probleem 'out of the box' moet denken: maak indien mogelijk je probleem onderdeel van je oplossing. Vanuit mijn opleiding weet ik hoe mooi het kan zijn om de natuur mee te laten werken aan de waterveiligheid van ons land. Ook voor de Marker Wadden is de natuur in de arm genomen om recreatie, de natuur én de economie te bevorderen. Ik weet zeker dat meer mensen van mijn opleiding geïnteresseerd zijn in de themadag van de Marker Wadden. Vooral de aspecten van 'Building with Nature' en multifunctionaliteit zijn goed van toepassing.

Ik ben zeer dankbaar dat ik mee mocht met deze sneak preview, om getuige te zijn van de geboorte van een nieuw eiland. Hopelijk komt de financiering voor het tweede eiland ook rond, zodat het Markermeer langzaam maar zeker weer een levendig ecosysteem tot haar beschikking krijgt. Dit project is dé kans om de waarde van de natuur opnieuw onder de aandacht te brengen. In de strijd tegen klimaatverandering kunnen we een veerkrachtige natuur goed gebruiken!

- **Bo Schreur**

Student Aquatische Ecotechnologie, HZ University of Applied Sciences Vliissingen

"Wij waren de gelukkigen om de kans te krijgen om al onze vragen op ze te kunnen afvuren en we hebben hier uitgebreide antwoorden op gekregen."

lees meer ->

Op woensdag 22 juni heb ik samen met vier andere studentes van verschillende studierichtingen een sneak preview mogen krijgen van de Marker Wadden. Tijdens deze dag hebben we ins-en-outs van het project te horen gekregen van Corné Appelo van Boskalis en van André Donker van Natuurmonumenten. Wij waren de gelukkigen om de kans te krijgen om al onze vragen op ze te kunnen afvuren en we hebben hier uitgebreide antwoorden op gekregen.

Na een korte introductie op het tijdelijke Marker Wadden kantoor zijn we aan boord gestapt van de boot en begon de tocht naar de projectlocatie. Onderweg bleek al dat dit een uniek en complex project is waar natuurherstel de hoofdrol in speelt. Voorafgaande aan het project is veel onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het water in het Markermeer.

Sinds de aanleg van de Houtribdijk, de scheiding tussen het Markermeer en het IJsselmeer, vindt er geen getijde meer plaats in het Markermeer. Hierdoor is de waterkwaliteit in sterk verslechterde toestand gekomen en ligt er een dikke laag van slib en zand op de bodem van het meer. In het Markermeer zijn alle (vis)soorten die er behoren te zijn wel aanwezig, maar allen rond minimale hoeveelheden. Met de aanleg van de Marker Wadden ontstaan er luwtes in het Markermeer welke voor een boost moeten zorgen in soorten hoeveelheden. De Marker Wadden zullen een vogelparadijs en een natuurgebied gaan vormen wat de natuur in het gebied terugbrengt. De bezoekers van de Marker Wadden zijn welkom op het hoofdeiland waar wandelpaden en uitzichtpunten zullen komen.

In 2016 is er begonnen met de aanleg van het eerste eiland, het hoofdeiland, door Boskalis. Momenteel zijn de eerste delen van het eiland al boven water. De eilanden worden opgebouwd door een 'dijkring' van zand te plaatsen en dit op te vullen met slib, dan weer een zanddijk en wederom opvullen met slib etcetera. Een leuk feitje is dat binnen dit project 80% van het gebruikte materiaal uit het Markermeer zelf komt.

Ondanks dat er vooraf goed onderzoek is gedaan naar de baggerlocatie, welke naast de projectlocatie ligt, zijn er toch onverwachte dingen opgetreden. Op dieptes waar zand werd verwacht is men bijvoorbeeld klei tegengekomen. Maar met zulke 'problemen' worden adequate en passende oplossingen doorgevoerd.

Ik wil Delta Talent, Natuurmonumenten en Boskalis bedanken voor een geweldige dag en alle informatie die met ons gedeeld is.

Bron-URL: <https://www.deltalent.nl/nieuws/blogs-marker-wadden>

Links

[1] <https://www.deltalent.nl/nieuws/blogs-marker-wadden>